

til Skolevæsenet. Det, hvorpaa det kommer an, det, der vil gjøre, at Religionsfriheden vil trives her i Landet, er, naar denne kirkelige Anerkjendelse ikke gjøres for vanskelig og ikke bindes til den anden Deel deraf, som ikke er nødvendig; og derfor skulde jeg meget opfordre den høitærede Kirke- og Underviisningsminister til at tage det Spørgsmaal under fornøjet Overveielse, om disse to Arter af Anerkjendelse paa nogen Maade høre sammen, og om de engang paa nogen Maade bør forenes. Den kirkelige Anerkjendelse troer jeg ikke, at det vil være rigtigt at henvisse til Lovens Afgjørelse, da de Begrændsninger, som derved skulde finde Sted, ere af en ganske anden Natur; den borgerlige derimod kan jeg ikke indse kan efter § 83 gives ad administrativt Veie, og der vil ogsaa blive for megen Usikkerhed og adskillig, i mange Tilfælde for megen Forulempning derved. Man skal lægge Mærke til, at et Religions-samfund kan være overordentlig vel tilfreds med de Forstandere, det selv vælger, uden at de behøve at fyldestgjøre de Egenstaber, man vil kræve af dem, for at føre de offentlige Bøger af den Natur, hvorom her er Spørgsmaal; de kunne være eenfoldige i Landet og desto stærkere i Troen, og derfor bør man ikke forhindre dem fra at kunne leve paa denne Grundvold i et Troessamfund med deres Troesfæller.

Ministeren for Kirke- og Underviisningsvæsenet:

Jeg kan give den ærede Rigsdagsmand Net i, at det kan være et tvivlsomt Spørgsmaal, om Sagen hører nærmest under Administrationen eller under Lovgivningen, og jeg har allerede antydet, at jeg vilde, hvis Sagen laa i min Haand, ikke have nogen Betænkelse derved, da alle de Spørgsmaal, der her komme i Betragtning, efter min Opfattelse henhøre under Administrationen. Undersøgelsen af, hvorvidt disse borgerlige Handlinger kunne betros til visse bestemte Mænd, og Undersøgelsen af de Egenstaber, som udkræves hos dem, Staten vil betroe et offentligt Hverv, har nemlig efter vor hidtil gjældende Lovgivningspraxis været overladt til Administrationen; saaledes ere f. Ex. alle Bestemmelser om de offentlige Examina Noget,

der altid er taget ad reen administrativt Veie, og det angaaer jo nærmest Bestemmelser om, hvilke Egenstaber der skal udfordres hos dem, et offentligt Hverv skal betros, og derfor forekommer det mig, at det, hvorom der her specielt er Tale, ogsaa nærmest maa henhøre under den. Men, som sagt, jeg tilstaaer, at Sagen kan være tvivlsom, og jeg vil ikke ansee mig for at være den, der i Henseende til Spørgsmaalet i dets Heelhed har den egentlig afgjørende Stemme; det maa være den, hvem det paahviler at sørge for, at disse Handlinger udføres paa en paalidelig Maade; derimod kan jeg ikke være enig med den ærede Rigsdagsmand i, at der skulde finde en dobbelt Anerkjendelse Sted, en, som skulde medføre Fritagelse for at udrede Noget til Skolevæsenet, og en anden, der skulde bestaae i den borgerlige Anerkjendelse. Man vilde derved komme til at bevæge sig i en Kred; man vilde sige, at Grundloven bestemmer, at de Samfund ere fritagne for at udrede særlige Bidrag til Skolevæsenet, der ere anerkjendte, men naar det, der skulde være „Anerkjendelsen“, skulde bestaae i, at de være fritagne for at hde Bidrag til Skolevæsenet, vilde Sætningen komme til at hedde, at de ere fritagne for at hde det, der ere fritagne for at hde det. Der skal jo gives en bestemmende Grund, idet de ere anerkjendte; men naar nu Anerkjendelsen skulde bestaae i, at de blive fritagne for disse Bidrag til Skolevæsenet, maatte det Hele gives en anden Stikkelse, saa maatte det hedde, at ogsaa de skulde være fritagne for det, som Regjeringen mener at kunne fritage derfor. I „Anerkjendelsen“ udtrykkes der noget Bestemt; hvad der nu menes hermed, finder jeg er givet ved de afvigende Troessamfunds Stilling, ved Jødernes, ved Katholikernes og ved de Reformeertes, for at gaar fra det Fjernere til det, der ligger os nær; der have vi netop Samfund, om hvilke alle ere enige i, at de ere anerkjendte af Staten. Naar det nu altsaa i Grundloven hedder, at, for at blive fritagen for disse Bidrag til Skolevæsenet, maa et Samfund være anerkjendt, maa man holde sig til den hele Stilling, hvori disse Samfund ere komne til at staae til Staten, og jeg kan derfor ikke see Andet, end at man ikke kan bele Anerkjendelsen, ikke kan paa en saadan Maade